

Jak napovídá název diplomové práce, mým primárním cílem bude analyzovat právní prostředky nápravy nepřiměřené doby¹ řízení, tedy zjistit, jaké nástroje má účastník řízení k dispozici, jestliže v soudním řízení dochází k neodůvodněným průtahům, nebo je-li celková délka řízení nepřiměřená.

Svou práci podkládám zejména zkušenostmi získanými v průběhu půlroční praxe na Ministerstvu spravedlnosti, kde jsem na odboru odškodňování posuzovala žádosti o odškodnění za nepřiměřenou délku řízení na základě zákona o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem² a připravovala návrhy na jejich vyřízení v rámci tzv. mimosoudního projednání.

Má-li soudní systém a právo jako takové plnit svou preventivní funkci ve společnosti a mít důvěru občanů ve svou smysluplnost, je třeba, aby stát zajistil, že občané se nevyskytnou v právní nejistotě po dobu několika let, ale naopak, že bude o jejich právech a povinnostech rozhodováno rychle. V některých věcech ztrácí řízení přímo smysl, není-li vedeno rychle. Platí zde rčení britského politika z 19. století Williama E. Gladstona: „*Justice delayed is justice denied*“.³ Jestliže stát v konkrétním sporu účastníků není schopen zabezpečit řádný průběh soudního řízení, dochází v důsledku této neschopnosti de facto k odepření spravedlnosti. Důsledkem je pak nejen dlouhodobá nejistota stran sporu o tom, na čí straně se právo nachází, ale obecně i podlamování důvěry fyzických i právnických osob v to, že je justice schopna náležitě právo nalézat a chránit. Z toho pak vyplývá i ztráta důvěry nejen v právo samotné, ale i v demokratický stát. Demokratický právní stát je povinen zejména svým soudnictvím nalézat práva jednotlivých účastníků řízení nejen v co největší shodě s právem objektivním, ale také v přiměřeném časovém horizontu. Je-li totiž délka řízení zcela neadekvátní věci, o níž je řízení vedeno, je již tím samým spravedlnost procesu popřena.